

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-00804/2020-ERU

V Praze dne 17. června 2020

Č. j. 00804-30/2020-ERU

U S N E S E N Í

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-00804/2020-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 24. ledna 2020 doručením oznámení o zahájení řízení o přestupku č. j. 00804-2/2020-ERU ze dne 23. ledna 2020 podle § 78 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) s obviněným z přestupku, kterým je společnost **OPTIMA GAZ s.r.o.**, se sídlem Trhový Štěpánov, Dubějovická 361, PSČ 25763, IČO: 275 76 965 (dále také jen „obviněný“), ve věci přestupku podle § 91a odst. 1 písm. c) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2019 (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl obviněný dopustit tím, že v době nejméně od 26. října 2018 do 3. září 2019 porušil zákaz stanovený v § 3 odst. 6 energetického zákona plnit propan-butanové lahve bez souhlasu jejich vlastníka, společnosti **KRALUPOL a.s.**, se sídlem Jandova 10/3, Vysočany, 190 00 Praha 9, IČO: 496 79 597, rozhodl

takto:

I. Správní řízení se podle § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky **zastavuje**.

II. Podle § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozenému, společnosti **KRALUPOL a.s.**, se sídlem Jandova 10/3, Vysočany, 190 00 Praha 9, IČO: 496 79 597 (dále také „poškozený“ nebo „KRALUPOL a.s.“), **nárok na náhradu škody nepřiznává** a v souladu s § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozený s **tímto nárokem odkazuje na soud**.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 3. července 2019 byl Energetickému regulačnímu úřadu (dále také „Úřad“ nebo „správní orgán“) prostřednictvím právního zástupce poškozeného, [REDAKCE] doručen podnět ke kontrole z důvodu možného porušení § 3 odst. 6 energetického zákona, kterého se může dopouštět obviněný, tj. společnost **OPTIMA GAZ s.r.o.**, se sídlem Trhový Štěpánov, Dubějovická 361, PSČ 25763, IČO: 275 76 965 tím, že bez souhlasu poškozeného plní plynem propan-butanové lahve, které jsou vlastnictvím poškozeného.

II. Zjištění vyplývající z kontrolního šetření Úřadu

Z doručeného oznámení a z šetření kontrolního orgánu Úřadu vyplývá, že hlavní náplň podnikatelské činnosti poškozeného je nákup, prodej a distribuce zkapalněných ropných plynů, s čímž souvisí i plnění propanu, butanu a směsí těchto plynů do propan-butanových lahví. Poškozený má ve svém vlastnictví propan-butanové lahve, které jsou označeny na límci lahve, či na těle lahve výrobním číslem a nápisem „KRALUPOL“. Poškozený zjistil, že lahve v jeho vlastnictví plní plynem bez jeho souhlasu v rozporu s § 3 odst. 6 energetického zákona obviněný. Poškozený obviněného opakovaně dopisy ze dne 13. června 2018 a 4. dubna 2019 vyzval, aby se tohoto jednání zdržel, avšak obviněný na tyto výzvy nikterak nereagoval a v plnění lahví, podle názoru poškozeného lahví v jeho vlastnictví, pokračoval dále. Tuto skutečnost poškozený doložil fotografiemi z prodejních míst obviněného. Dne 24. září 2019 poškozený předložil Úřadu na jeho výzvu fotodokumentaci tří kusů propan-butanových lahví, které jsou podle tvrzení poškozeného prokazatelně v jeho vlastnictví a které byly naplněny obviněným.

Kontrolní orgán Úřadu dospěl provedeným šetřením k závěru, že mohlo dojít k porušení § 3 odst. 6 energetického zákona a věc předal správnímu orgánu k případnému zahájení správního řízení pro podezření ze spáchání přestupku.

III. Průběh správního řízení

Po vyhodnocení spisového materiálu dospěl správní orgán k závěru, že spisový materiál obsahuje dostatek informací k tomu, aby mohl zahájit správní řízení pro podezření ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. c) energetického zákona a doručením oznámení o zahájení řízení podezřelému z přestupku, společnosti OPTIMA GAZ s.r.o. dne 24. ledna 2020, správní řízení zahájil. V oznámení o zahájení řízení o přestupku byl obviněný poučen o jeho právech ve smyslu § 36 a 38 správního řádu, o právu označit skutečnosti považovaných za obchodní tajemství či chráněné informace, dále o právu žádat o nařízení ústního jednání ve smyslu § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Poškozený byl dne 28. ledna 2020 písemně vyrozuměn o možnosti uplatnit nárok na náhradu majetkové škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení ve smyslu § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, a to ve lhůtě deseti dnů ode dne doručení vyrozumění.

Správní orgán nařídil na den 12. února 2020 konání ústního jednání.

Dne 30. ledna 2020 byla správnímu orgánu doručena plná moc právního zástupce obviněného, [REDAKCE] která současně požádala o zaslání spisového materiálu, případně o možnost do něho nahlédnout. Dne 3. února 2020 byl obviněný prostřednictvím svého právního zástupce vyrozuměn o nařízeném ústním jednání.

Dne 5. února 2020 bylo právnímu zástupci obviněného po předchozí telefonické domluvě umožněno nahlédnout do spisu. Právní zástupce obviněného v návaznosti na nahlédnutí do spisu požádal o pořízení kopií CD nosičů založených ve spisu, které mu byly předány při ústním jednání dne 12. února 2020.

Dne 12. února 2020 proběhlo ústní jednání. Poškozený byl vyzván, aby se vyjádřil ke vzniklé škodě. Poškozený k vzniklé škodě sdělil, že její vyčíslení je velice komplikované a spočívá v nákladech na repasi propan-butanových lahví a ušlém zisku, pokud druhá osoba naplní láhev v jeho vlastnictví. Poškozený se nedokázal vyjádřit k objektivně vzniklé škodě,

neboť nebyl schopen určit počet a objem lahví v jeho vlastnictví, které měl obviněný bez jeho souhlasu naplnit. Prohlásil, že mu jde hlavně o to, aby obviněný přestal plnit plynem jeho lahve. Právní zástupce obviněného se vyjádřil, že obviněný nebyl k ústnímu jednání řádně předvolán a bez přítomnosti jeho klienta nelze ústní jednání vést. Zástupce poškozeného i obviněného byli závěrem ústního jednání vyrozuměni o dalším konání ústního jednání, které po vzájemné dohodě s oběma stranami bylo stanoveno na den 4. března 2020.

Dne 26. února 2020 bylo umožněno nahlédnout do spisu právnímu zástupci poškozeného [REDAKCE] na základě substituční plné moci ze dne 10. ledna 2019.

Dne 4. března 2020 proběhlo ústní jednání. Právní zástupce obviněného vznesl námitku, že společnost KRALUPOL a.s. ke dni konání ústního jednání nemá postavení poškozeného ve správním řízení, neboť neuplatnila nárok na náhradu škody, a tudíž není účastníkem řízení. Obviněný se domnívá, že poškozený se snaží uplatnit práva poškozeného ve správním řízení jenom proto, aby jako účastník řízení získal informace, ke kterým by jinak neměl přístup. Toto tvrzení obviněného poškozený zásadně odmítl a sdělil, že o jeho postavení poškozeného ve správním řízení není pochyb. Cítí se být poškozený naplněním plynem tří kusů propan-butanových lahví v jeho majetku, které dle jeho vyjádření naplnil obviněný v rozporu s energetickým zákonem bez jeho souhlasu. Dále poškozený podle svého vyjádření vidí v jednání obviněného porušení veřejného zájmu a zdůraznil, aby byla vzata do úvahy ochrana života a zdraví při manipulaci s tlakovými lahvemi. Poškozený se cítí být poškozen nepoctivým chováním obviněného, který na rozdíl od poškozeného nenese nutné náklady spojené s vlastnictvím lahví a dochází tak k narušení rovnosti hospodářské soutěže, tedy rovněž veřejného zájmu. Poškozený vyčíslil vzniklou škodu na částku [REDAKCE] která zahrnuje náklady na pořízení tří kusů nových lahví a ušlý zisk, neboť láhve tak nemohly být naplněny poškozeným, jako jejich vlastníkem. Obviněný odmítl vyjádření poškozeného, že by s lahvemi přičiněním obviněného nemohl poškozený disponovat a odkázal na ustanovení § 2390 a násl. občanského zákoníku vztahující se k režimu zápůjčky. S odkazem na toto ustanovení občanského zákoníku je podle názoru obviněného možno s lahvemi libovolně nakládat a je tudíž možné je zcela legálně plnit plynem, aniž by k tomu byl nutný souhlas poškozeného. Obviněný k ústnímu jednání předložil písemné vyjádření a dále notářský zápis [REDAKCE] ze dne 16. prosince 2019, který zachycuje obsah zápisu ze zasedání představenstva České asociace LPG ze dne 28. března 2018 k projektu Bezpečné lahve. Obviněný při ústním jednání dále sdělil, že sám vlastní propan-butanové lahve. O tom, že plní lahve ve vlastnictví poškozeného podle svého sdělení, nevěděl. Konstatoval, že neznamená, že když je na lahvi nápis „KRALUPOL“, že je lahev vlastnictvím společnosti KRALUPOL a.s. Obviněný podle svého vyjádření několikrát žádal poškozeného, aby mu poškozený poskytl přehled číselného označení lahví, které jsou v jeho vlastnictví. Nikdy však od poškozeného takový přehled dle svého sdělení nedostal. Obviněný uvedl, že vlastní i lahve, které jsou označené nápisem „KRALUPOL“. Podle jeho vyjádření, pokud vymění svoji lahev za lahev označenou nápisem „KRALUPOL“ a dotyčná osoba tuto lahev označí za svoje vlastnictví, nemá důvod mu nevěřit a po výměně se vlastníkem této lahve stává on. Nijak si vlastnictví vykoupěných lahví neověřuje, disponuje čestným prohlášením od osoby, od které lahev vykupuje, že je jejím vlastníkem. Obviněný svoji láhev opatřuje plombou a štítkem, na kterém jsou uvedeny údaje o společnosti. Označení je spojené s ventilem lahve, ale není pevně spojené s lahví. Není schopen rozeznat současné lahve od lahví tzv. předprivatizačních. Byl sice opakovaně vyzván poškozeným, aby neplnil jeho lahve, ale protože mu poškozený nepředložil číselné označení svých lahví, plnil dále i lahve označené nápisem „KRALUPOL“. Obviněný rovněž u lahví provádí tlakové zkoušky podle předpisů.

Právní zástupce obviněného v písemném vyjádření k obvinění z přestupku, které předložil v rámci ústního jednání, uvedl, že obviněný odmítá obvinění z přestupku a navrhuje jeho zastavení, neboť skutek, o němž se řízení vede, není přestupkem. Uvedl, že poškozený umožňuje na řadě prodejních míst u svých obchodních partnerů směny propan-butanových lahví, díky čemuž se stávají legálními vlastníky těchto lahví, které nesou markanty poškozeného, zákazníci. Pokud se tito zákazníci následně dostaví s prázdnou lahví do některé z provozoven, které lahve plní plynem, plnírna tuto lahev naplní, neboť se jedná o lahev ve vlastnictví dotyčného zákazníka, nikoliv už poškozeného. K tomu obviněný uvedl příklad, při kterém na výdejním místě benzinové čerpací stanice ve Vlašimi byly směněny propan-butanové lahve ve vlastnictví poškozeného a s markanty společnosti Flaga s.r.o. za lahve zákazníka, které si přinesl na směnu. Legálním vlastníkem těchto lahví se tak stal zákazník. Na stejném místě, které je prodejním místem poškozeného, zákazník směnou získal láhev s markanty společnosti Flaga s.r.o. společně se zálohovým listem, ve kterém bylo uvedeno, že vlastníkem této lahve je poškozený. Dále obviněný uvedl, že poškozený v předžalobních výzvách, které zasílá společně s zabývajícím se plnění lahví, aby se zdržely plnění lahví, které jsou v jeho vlastnictví, se nezmiňuje o lahvích mající markanty společnosti Flaga s.r.o. Proto plnírna není schopna objektivně určit, či je konkrétní lahev majetkem, a pokud plnírna vychází z výzvy poškozeného, nemůže brát lahev s markanty společnosti Flaga s.r.o. za lahev ve vlastnictví poškozeného. Obviněný tak shrnul, že důsledkem legální směny lahví se stává, že na prodejních místech jak poškozeného, tak i obviněného se nacházejí lahve, které na pohled nesou markanty různých společností, avšak tyto lahve se před směnou lahve prázdné za plné nacházely ve vlastnictví zákazníka a díky směně následně legálně přešly do majetku plnírny. Obviněný projevil údiv nad tím, že správní orgán dosud nijak nerefletoval tuto praxi směny lahví na trhu při prověřování oznámení poškozeného a odvolal se na zprávu Úřadu z 19. listopadu 2012, která byla odpovědí na podnět ke kontrole podaný společností Sorento PD s.r.o. a považuje to jako změnu rozhodovací praxe správního orgánu. Dále skutečnost, že se poškozený k okolnostem směny lahví před správním orgánem nijak nevyjádřil, považuje za účelové jednání. Obviněný konstatuje, že má ve svých provozovnách vyvěšenu informační tabuli, na které upozorňuje zákazníky na ustanovení § 3 odst. 5 a 6 energetického zákona, že lze lahve plnit pouze se souhlasem jejich vlastníka a jeho zaměstnanci jsou v tomto ohledu školeni. Obviněný od svých zákazníků rovněž vyžaduje čestné prohlášení o vlastnickém právu k lahvi, kterou si zákazník přinese ke směně. Obviněný navrhl výslech pana [REDAKCE], od kterého získal směnou propan-butanové lahve, které měly být fotograficky poškozeným zachyceny v Němčičkách a označeny jako lahve v jeho vlastnictví. Obviněný upozornil na to, že je velice obtížné určit vlastnictví konkrétní lahve, zejména tzv. lahve předprivatizační. V této souvislosti odkázal na rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 20. prosince 2016 pod č. j. ÚOHS-S0416/2016/DP-49949/2016/820/ŠHI, které tuto skutečnost potvrzuje. Obviněný poukázal také na to, že i k těmto tzv. předprivatizačním lahvím si některé společnosti uzurpují vlastnické právo. Obviněný poukázal na složitost a názorovou nejednotnost na problematiku trhu s prodejem a plněním propan-butanových lahví. Zmínil i fakt, že lahve nabízí ke koupi samotný stát prostřednictvím aukcí Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Lahve jsou nabízeny prostřednictvím inzerce a jsou i volně prodejné. S takovými lahvemi přicházejí zákazníci do plnění a požadují jejich naplnění plynem, či směnu za lahev plnou. Obviněný dále poukázal na to, že poškozený dovozuje své vlastnické právo ke konkrétním lahvím z prostého vizuálního náhledu na lahve, aniž by zohlednil reálnou situaci na trhu a respektoval pravidla týkající se určení a nabytí vlastnictví s ohledem na příslušná ustanovení občanského zákoníku. Obviněný se domnívá, že správní orgán pasívně převzal tvrzení poškozeného, aniž by prověřil a zjistil skutečný stav věci. Obviněný rovněž pojal podezření, že Česká asociace LPG, což je spolek podnikatelů a nezávislých odborníků v odvětví LPG, jehož je poškozený členem, uzavřela nepřípustnou dohodu ve

smyslu § 3 zák. č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže ve znění pozdějších předpisů. Obviněný se domnívá, že jednáním České asociace LPG, která svými kroky ovlivňuje rovné podnikatelské podmínky v oblasti trhu s propan-butanem a která vede k omezení konkurence a eliminaci podnikatelské činnosti plnění, narůstá obava provozovatelů plnění ze zániku jejich živnosti v důsledku stupňujícího se tlaku členů tohoto spolku. Tuto skutečnost dovozuje ze stále se snižující členské základny členů Českého svazu plnění PB lahví, jehož je obviněný také členem. Obviněný navrhuje, aby správní orgán srovnal protiprávní dohodu členů České asociace LPG s vyjádřením právního zástupce Českého svazu plnění PB lahví. Obviněný považuje s ohledem na tyto uvedené informace odpovědnost za projednávaný přestupek s odkazem na § 26 zákona o odpovědnosti za přestupky za vyloučenou. Obviněný dále projevil obavu, aby správní orgán při svém rozhodování nevycházel z fotodokumentace poškozeného, kterou považuje za nevěrohodnou. Obviněný podotkl, že stejně jako poškozený, tak i on a další členové Českého svazu plnění PB lahví disponují obdobnými fotografiemi, které by rovněž mohly implikovat možné porušování § 3 odst. 5 a 6 energetického zákona členy České asociace LPG, tedy i poškozeným. Obviněný ve svém vyjádření dále popisuje aktivity a snahy Českého svazu plnění PB lahví nastavit optimální podmínky a vztahy na úseku podnikání plnění tlakových lahví plyny. Závěrem svého vyjádření obviněný odmítl odpovědnost za přestupek, neboť naplněné propan-butanové lahve nebyly dle jeho názoru vlastnictvím poškozeného. Dále obviněný odkázal na § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť podle jeho názoru vynaložil veškeré úsilí, které bylo možné požadovat, aby případnému přestupku zabránil. Poukázal na skutečnost, že poškozený dal souhlas k plnění tzv. předprivatizačních lahví, jak vyplývá ze zápisu zasedání představenstva České asociace LPG ze dne 28. března 2018, proto je podle názoru obviněného s odkazem na § 26 zákona o odpovědnosti za přestupek odpovědnost za přestupek vyloučena. Obviněný rovněž uvedl, že dá ve smyslu § 17 odst. 7 písm. f) a § 18 odst. 1 písm. a) energetického zákona správnímu orgánu podnět k prověření nekalých a klamavých obchodních praktik poškozeného, spočívající zejména v rozesílání neoprávněných před-žalobních výzev členům Českého svazu plnění PB lahví a nárokování si vlastnického práva k propan-butanovým lahvím, které jsou prokazatelným majetkem jiných subjektů, zejména zákazníků plnění. Ke svému vyjádření obviněný přiložil řadu písemností dokládající a podporující informace, které z vyjádření vyplývají, jako přehled právní úpravy dané problematiky a zejména notářské zápisy dokládající skutkové děje a stav věci

Žádostí ze dne 5. března 2020 požádal obviněný o zaslání kopie plné moci [REDAKCE]

Dne 6. března 2020 byl obviněný písemně vyrozuměn o shromáždění podkladů potřebných pro vydání rozhodnutí a ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu byla mu dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a seznámit se s nimi do sedmi dnů ode dne doručení vyrozumění. V návaznosti na žádost obviněného o zaslání kopie plné moci [REDAKCE] ze dne 5. března 2020 byla obviněnému dána možnost pořídit si kopii této požadované písemnosti v rámci seznámení se s podklady.

Dne 8. března 2020 požádal právní zástupce obviněného o možnost nahlédnutí do spisu a seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí.

Dne 12. března 2020 bylo správnímu orgánu doručeno podání pana [REDAKCE] (dále také „podatel“) nazvané Stížnost a podání svědecké výpovědi. V podání podatel uvedl, že byl informován zástupci firmy OPTIMA GAZ s.r.o., že Úřad vede proti této společnosti přestupkové řízení. Podatel dále uvedl, že byl seznámen s položenou otázkou zástupci obviněného, zda obviněný věděl o tom, že plní lahve ve vlastnictví společnosti KRALUPOL.

Tuto otázku podatel vnímá jako vážné křivé obvinění vůči jeho osobě, že měl mít dotčené propan-butanové lahve pouze vypůjčené od společnosti KRALUPOL a že měl dotčené lahve společnosti KRALUPOL odcizit. Podatel se podle svých slov důrazně ohrazuje proti tomuto křivému nařčení, které se nezakládá na pravdě a poškozují jeho jméno a vrhá podle podatele na něho negativní stín a obvinění z protiprávní činnosti. Dále podatel uvedl, že propan-butanové lahve, se kterými se dostavil do plnírny společnosti OPTIMA GAZ, byly jeho. Získal je na základě směny v prodejním místě společnosti KRALUPOL. Podatel uvedl, že ho znepokojuje, že Energetický regulační úřad asi neví, že směny propan-butanových lahví jsou běžné a dějí se každý den všude v České republice. Podatel požádal, aby byl vyslyšen, neboť ho takové jednání hrubě občansky poškozují a distancuje se od toho, aby byl v úředních dokumentech Úřadu oficiálně veden jako někdo, kdo společnosti KRALUPOL odcizil propan-butanové lahve.

Obviněný v rámci vyjádření se k podkladům rozhodnutí zaslal správnímu orgánu dne 14. března 2020 obrazovou dokumentaci několika tlakových lahví s různým označením a dále vyjádření k podkladům rozhodnutí. V něm vyjádřil názor, že shromážděné materiály, které mají být podkladem pro rozhodnutí, považuje za naprosto nedostačující. Odkázal na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. října 2012 sp. zn. 3Cmo 262/2012-123 týkající se naprosto skutkově totožného případu, kdy stejně jako v projednávané věci nebylo jednoznačně prokázáno vlastnictví propan-butanových lahví poškozeným. Toto usnesení obviněný v příloze předložil správnímu orgánu. Obviněný navrhl správní řízení doplnit o výsledch pan [redacted] k otázce vlastnictví lahví, doložení vlastnictví propan-butanových lahví, které měly být poškozeným fotograficky zachyceny v obci Němčičky dne 3. září 2019 poškozeným, dále doložení zálohových listů, popřípadě smluv se zákazníky k lahvím, které měly být poškozeným zachyceny fotograficky v obci Němčičky dne 3. září 2019, doložení poškozeným, na základě jakých právních ujednání uvádí lahve na trh, kolik kusů lahví uvedl poškozený do oběhu ve formě prodeje, směny, či zápůjčky, výsledch zástupce poškozeného ke komunikaci s obviněným, výsledch pracovníka obviněného, [redacted] ke komunikaci s poškozeným. Obviněný vyjádření doplnil několika písemnými nabídkami různých obchodních subjektů nabízejících k prodeji propan-butanové lahve.

Pan [redacted] byl písemným sdělením ze dne 9. dubna 2020, doručeným dne 17. dubna 2020 vyrozuměn o tom, že jeho jméno bylo oprávněně úřední osobě známo teprve z jeho podání, tudíž oprávněná úřední osoba ani nemohla vědět, že je vlastníkem nějakých propan-butanových lahví, nemohla vědět, že si tyto lahve někdy nechal plnit, kde jste si je nechal plnit, či je směňoval za jiné. Pokud v průběhu správního řízení padla jím v podání uvedená otázka, rozhodně nebyla a logicky být ani nemohla položena cíleně se zaměřením na lahve, které si přišel nechat naplnit. Pan [redacted] byl dále upozorněn, že správní řízení je neveřejné a jelikož není jeho účastníkem, nemohou mu být z tohoto správního řízení poskytnuty žádné informace. Dále byl dotyčný vyzván, aby do deseti dnů ode dne doručení předmětného sdělení pro účely správního řízení správnímu orgánu sdělil, kdy a na jakém prodejním místě společnosti KRALUPOL a.s. získal propan-butanové lahve, které následně směnil za plné v plnírně provozované společností OPTIMA GAZ s.r.o., kdy a na jakém prodejním místě společnosti OPTIMA GAZ s.r.o. získané propan-butanové lahve směnil za plné, aby o směně propan-butanových lahví na prodejním místě společnosti KRALUPOL a.s. předložil jakýkoliv písemný doklad, který tuto směnu potvrzuje, stejně tak předložil jakýkoliv písemný doklad, který potvrzuje směnu těchto jím nabytých lahví v plírně společnosti OPTIMA GAZ s.r.o. a kolik propan-butanových lahví na prodejním místě společnosti KRALUPOL a.s. směnou získal a lahve popsal (jejich objem, barva, nápisy, vyražené značky, čísla apod.).

Poškozený byl žádostí ze dne 9. dubna 2020, doručené dne 14. dubna 2020 vyzván, aby správnímu orgánu do deseti dnů ode dne doručení žádosti sdělil, zda došlo skutečně ke směně PB lahví, při které tyto poškozeným označené lahve získal pan [REDAKCE], pokud ano, tak kdy a kde k této směně došlo, dále nechť se vyjádří, zda se stal pan [REDAKCE] provedenou směnou majitelem těchto PB lahví a pokud se pan [REDAKCE] provedenou směnou nestal majitelem těchto lahví, zda byl srozuměn s tím, že směnou získaných lahví není jejich majitelem, kdo nabyl vlastnická práva k lahvím, které pan [REDAKCE] přinesl ke směně a za které měl získat plné lahve v majetku poškozeného a zda může ještě jiným způsobem (například nabývacími listinami, fakturami apod.) doložit svoje vlastnictví k lahvím zaznamenaným v Němčičkách 3. a 6. září 2019.

Poškozený žádostí ze dne 21. dubna 2020 požádal o prodloužení lhůty k vyjádření k otázkám zasláným žádostí správního orgánu ze dne 9. dubna 2020 do 4. května 2020. Žádosti poškozeného bylo vyhověno.

Po předchozí telefonické domluvě bylo dne 23. dubna 2020 umožněno právnímu zástupci obviněného nahlédnout do správního spisu.

Jelikož pan [REDAKCE] na výzvu správního orgánu ze dne 9. dubna 2020 nijak nereagoval, byla mu dne 13. května 2020 doručena opětovná výzva ze dne 5. května 2020. Na tuto opětovnou výzvu, po stanovené lhůtě pěti dnů, dotýčný odpověděl dopisem ze dne 19. dubna 2020, který byl podán dne 26. května 2020 a doručen Úřadu dne 28. května 2020. Na položené otázky správním orgánem sdělil, že svoje prázdné propan-butanové lahve směnil za plné dne 16. srpna 2019 v obci Polepy. Žádný doklad od prodejce lahví nedostal a ani jej nevyžadoval. Tyto získané lahve po jejich vyprázdnění opět směnil za plné v obci Trhový Štěpánov v prodejním místě společnosti OTIMA GAZ s.r.o. Prodejci plných lahví podepsal nějaké čestné prohlášení, že prázdné lahve, které přinesl ke směně, jsou jeho vlastnictvím. Původní lahve, než je poprvé směnil za jiné plné lahve, získal zakoupením společně s nákupem grilu. Směněné lahve v prodejním místě obviněného popsal jako 3 ks modrých lahví 10 kg s nápisem „shell gas“ a „KRALUPOL“. Žádný doklad o směně lahví, či nabývací doklad k lahvím, nepředložil. Dále v zasláné zprávě pan [REDAKCE] vyjádřil nesouhlas s postupem správního orgánu, cítí se být poškozen na svých právech a nesouhlasil se stanoveným termínem deseti dnů k vyjádření, který se mu zdál příliš krátký.

Poškozený ve své odpovědi na žádost správního orgánu z dne 9. dubna 2020, kterou doručil správnímu orgánu dne 4. května 2020, uvedl, že je přesvědčen, že ke směně lahví skutečně nedošlo, proto tyto lahve pan [REDAKCE] ani získat nemohl. Poškozený se považuje za vlastníka těchto lahví a jeho vlastnické právo nepřechází na třetí osobu ani v případě, když se byt' dočasně lahve dostanou do dispozice třetí osoby, neboť předmětem prodeje není láhev, nýbrž její náplň. Dopis pana [REDAKCE] poškozený považuje za účelový a nápadně korespondující s podklady založenými obviněným do správního spisu. Poškozený trvá na tom, že jako vlastník lahví obviněnému souhlas k plnění jeho lahví neudělil. Rozhodně nepřevodil své vlastnické právo k lahvím na pana [REDAKCE]. Poškozený uvedl, že své lahve neprodává a souhlas s jejich naplněním nikomu neudělil. Výměna lahví nemá na jejich vlastnictví žádný vliv. Poškozený považuje za spolehlivě zjištěné, že je vlastníkem předmětných lahví. Poškozený je připraven poskytnout správnímu orgánu další podklady pro vedené správní řízení, pokud o to správní orgán požádá. Žádné písemné podklady ke svému vyjádření poškozený nepřiložil.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Podle § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější.

Z hlediska vyhodnocení použití a dopadu právní úpravy na projednávaný skutek, správní orgán uvádí, že v okamžiku spáchání předmětného skutku byl účinný energetický zákon (ve znění účinném do 31. prosince 2019). Ustanovení § 3 odst. 6 energetického zákona, související přestupek podle § 91a odst. 1 písm. c) energetického zákona a maximální výše pokuty, kterou lze za předmětný přestupek podle § 91a odst. 7 energetického zákona uložit, nebyly v rozhodném období (od doby posuzovaného skutku do současnosti) způsobem dopadajícím na projednávaný skutek novelizovány, tzn., že skutková podstata projednávaného přestupku a obsahové znění předmětných ustanovení včetně zákonem stanovené maximální výše možné sankce (pokuty), zůstaly dle příslušných ustanovení energetického zákona zachovány (totožné).

Z hlediska posouzení odpovědnosti obviněného za posuzovaný skutek a uložení správního trestu za případně spáchaný přestupek je tedy s ohledem na výše uvedené rozhodnou právní úpravou zákon o odpovědnosti za přestupky ve spojení se správním řádem a energetický zákon.

IV. II. Obecný právní rámec a právní posouzení skutku

Přestupku podle § 91a odst. 1 písm. c) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší zákaz stanovený v § 3 odst. 6 energetického zákona.

V tomto správním řízení se správní orgán zabýval možným porušením zákazu plnění propan-butanových lahví bez souhlasu jejich vlastníka stanoveným ve druhé větě ustanovení § 3 odst. 6 energetického zákona.

Správní orgán dále konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti a zákazy stanovené příslušnými právními předpisy, v tomto případě energetickým zákonem.

IV. III. Formální a materiální stránka přestupku

K naplnění znaků skutkové podstaty přestupku je třeba naplnit přestupek ve všech jeho znacích, tedy naplnit jak jeho formální, tak materiální stránku.

Správní orgán nemá za prokázané, že obviněný svým jednáním porušil zákaz stanovený v § 3 odst. 6 větě druhé energetického zákona, čímž nedošlo k naplnění formální stránky přestupku podle § 91a odst. 1 písm. c) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku by se správní orgán měl zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (společenské škodlivosti) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Vzhledem k tomu, že správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení nenaplnilo formální znaky projednávaného přestupku, je zkoumání a posuzování možného naplnění materiální stránky přestupku dále bezpředmětné.

V. Právní posouzení jednání

Objektivní stránka projednávaného přestupku spočívá v tom, že osoba, jejímž předmětem podnikání je plnění propan-butanových lahví plynem, je povinna zajistit pravidelné provádění tlakových zkoušek, kontrolu a opravy jimi vlastněných lahví a bez souhlasu vlastníka lahví se plnění propan-butanových lahví zakazuje. Správní orgán na základě zjištěných skutečností nemá pochybnosti o tom, že by nedocházelo k pravidelným tlakovým zkouškám, opravám a kontrolám propan-butanových lahví. Má však pochybnosti o vlastnictví jednotlivých lahví. Otázka vlastnictví jednotlivých lahví je klíčovou otázkou zejména k objektivní stránce projednávaného přestupku ve větě druhé § 3 odst. 6 energetického zákona, ve které se zakazuje plnění lahví bez souhlasu jejich vlastníka.

Pro odvětví podnikání zabývajícím se obchodováním s propan-butanovými lahvemi a jejich plnění plynem neexistují dostatečná zákonem stanovená pravidla, která by tuto činnost jednoznačně upravovala a upravovala tak práva a povinnosti účastníků tohoto trhu. Trh v této oblasti probíhá zjednodušeně tak, že osoba mající anonymně v držení propan-butanovou lahev, spotřebuje její náplň a prázdnou lahev odnese na prodejní místo, kde ji odevzdá a za poplatek místo této prázdné lahve získá lahev naplněnou plynem. Zaplatí tak pouze za obsah lahve, nikoliv za lahev samotnou, neboť zcela logicky zákazník má zájem zakoupit obsah lahve (plyn), nikoliv lahev. Obviněný doložil a stejně tak správním orgánem bylo ověřeno, že lahev samotnou lze zcela legálně získat její koupí. Kupující se tak stává jejím vlastníkem a zcela logicky předpokládá, že pokud tuto svojí lahev odevzdá na prodejním místě a získá za ni lahev plnou a zaplatí pouze za obsah lahve, stává se vlastníkem nově získané lahve a jejího obsahu. Nelze předpokládat, že by se vlastník lahve dobrovolně vzdal vlastnictví své lahve a vzal na vědomí, že převzatá plná lahev již není jeho majetkem, ale je majetkem jiného subjektu, který ho současně zavazuje k plnění této lahve pouze v určených plnících, respektive dobrovolně přijme závazek donést lahev po vypotřebování jejího obsahu na určené prodejní místo, kde za tuto prázdnou lahev získá lahev sice s obsahem, ale jinou, o které nemá povědomost o jejím vlastnictví a je vystaven dalšímu obdobnému závazku, ale vůči jinému subjektu, který uplatnil vlastnictví k této lahvi. Obchodní vztahy v této oblasti jsou dokladovány běžnými účetními doklady, jako je doklad o nákupu samotné lahve, či doklad o nákupu jejího obsahu. Zákazník nakupující plyn není prodávajícím ani písemně, ani ústně srozuměn s tím, že plná lahev, kterou získá místo prázdné, již nebude jeho vlastnictvím a že za ni bude moci získat naplněnou lahev pouze ve vybraných prodejnách. V některých prodejnách je po zákazníkovi vyžadováno prohlášení, že je vlastníkem lahve, kterou přinesl do prodejny za účelem koupě její náplně (plynu), jak dokládá obviněný. Stejně tak na prodejním místě nejsou zákazníkovi přinesené lahve zcela logicky ihned na počkání plněny, neboť každé prodejní místo není současně plnící a podle

planých norem a ze zákona plynoucí povinnosti je u každé lahve třeba provádět příslušné kontroly a tlakové zkoušky.

Správní orgán chápe poškozeného, že jako jeden z největších vlastníků lahví na trhu má obchodní zájem k plnění především vlastních lahví, ve kterých má jistě uloženy nemalé finanční prostředky a ve svých plnících, avšak ze shora popsaných důvodů nelze spolehlivě rozlišit, kdo je vlastníkem konkrétní propan-butanové lahve a to i přesto, že je lahev označena způsobem, jak popisuje ve svém podání a vyjádření ve vedeném správním řízení poškozený.

Správní orgán ve vedeném správním řízení neřeší, a ani mu toto nepřísluší řešit, otázky nekalé soutěže, zásahu do práv k ochranným známkám, zájmu spotřebitelské veřejnosti, které zmiňují účastníci řízení. Správní orgán je striktně vázán svou věcnou příslušností k projednávané věci spočívající ve zjištění, zda byl projednávaný skutek spáchán, zda je přestupkem a kdo je za jeho spáchání odpovědný.

Ve vztahu k výše uvedenému dospěl správní orgán závěru, že nelze jednoznačně nad veškerou pochybnost rozhodnout, že propan-butanové lahve, které naplnil plynem obviněný, jsou vlastnictvím poškozeného, proto lze uzavřít, že nebylo spolehlivě prokázáno, že skutek o kterém se vede řízení, je přestupkem.

VI. Náhrada škody

Poškozený při ústním jednání dne 4. března 2020 uplatnil nárok na náhradu škody ve výši [REDAKCE]. Tato škoda podle vyjádření poškozeného zahrnuje náklady na pořízení tří kusů nových lahví a ušlý zisk, neboť lahve tak nemohly být naplněny poškozeným, jako jejich vlastníkem. Škodu a její výši poškozený nijak nedoložil. Jiná vyjádření a informace ke způsobu a prokázání výše vyčíslené škody poškozený Úřadu neposkytl.

Podle § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán uloží obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu, jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna. Jinak poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně postupuje i v případě, kdyby zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení. Průtahy v řízení mohou vznikat například tehdy, pokud by vzhledem ke složitosti posouzení výše vzniklé škody musely být zpracovány znalecké posudky apod. Není totiž zpravidla v možnostech orgánů projednávajících přestupky, aby v řízení o přestupku zjišťovali škodu, která zatím spolehlivě zjištěna nebyla, a nahrazovaly tak civilní soudy (viz Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck 2017, s. 797).

Jinými slovy, řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má ve vztahu k meritornímu v rámci řízení o přestupku, byť je jeho integrální součástí, v jistém smyslu pouze akcesorickou povahu, a procesní činnost správního orgánu tak nemůže přesahovat v daném ohledu aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Toliko občanskoprávní řízení je řízením bezvýjimečně zaručujícím (za splnění zákonem předepsaných podmínek) možnost domoci se uplatněného majetkového nároku. Obecně tedy platí, že postup spočívající v odkázání poškozených s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních, nepředstavuje odepření spravedlnosti,

ale ústavněprávně regulérní použití institutu urychlujícího sankční řízení (viz analogicky např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. února 2015, sp. zn. II. ÚS 165/15).

Správní orgán z důvodů uvedených v § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky správní řízení zastavil, tudíž nelze uložit obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu v důsledku jednání obviněného, proto správní orgán poškozenému nárok na náhradu škody nepřiznává a poškozený se s tímto nárokem odkazuje na soud.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat rozklad v souladu s § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Rozklad proti usnesení nemá podle § 76 odst. 5 správního řádu odkladný účinek.

Obviněný může proti tomuto usnesení podat rozklad v plném rozsahu. Poškozený může podat rozklad pouze proti výroku o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.

Mgr. Jaroslav Hausknecht, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha